

DE POSTRYDER

DER PROVINCE LIMBURG.

De **POSTRYDER** verschijnt s'zondsdags, s'donnedags en zaterdags. Men schryft in te Tongeren by M.-F. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad: groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs. Alletoezending van brieven,annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad.

„ „ 8 fr. buiten „
Een blad afzonderlyk 20 centimen.
De aankondigingen, per drukregel 15 „
De reclamen 25 „

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den **POSTRYDER** alleen, of wel ook in het fransch blad, te **COURRIER DU LIMBOURG**, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 12 SEPTEMBER.

Wy ontvangen, zegt het *Handelsblad*, den volgenden brief uit Noord Brabant, handelende over den zoo veelvuldigen misprijzel, die door de buitenlandsche pers, die van België, Frankryk en Duitschland, bespreekt wydoopig het gebeurde. Men zal reeds gezien hebben, hoe werkzaam de anti-katholieke pers is, om over dit feit een dubbelzinnig licht te verspreiden en aen eene gansche reeks geheimen te doen gelooven, waardoor andermaal eenen blaam op de geestelykheid van Noord-Brabant zou kunnen geworpen worden.

's Bosch, 8 september 1863.

Heer uitgever van het *HANDELSBLAD*,

Het zyn niet alleen, zoo als wy dagelyks zien, de dagbladen van ons land, die zich met den te haeren gepleegden beslag bezig houden, maer ook de buitenlandsche pers, die van België, Frankryk en Duitschland, bespreekt wydoopig het gebeurde. Men zal reeds gezien hebben, hoe werkzaam de anti-katholieke pers is, om over dit feit een dubbelzinnig licht te verspreiden en aen eene gansche reeks geheimen te doen gelooven, waardoor andermaal eenen blaam op de geestelykheid van Noord-Brabant zou kunnen geworpen worden.

'Is waer, in den aanvang was men enkel op eene waername bedacht, omdat er niets op den huize Gerra scheen ontvreemd te zyn. Neen, zegde men, dat is geen dief geweest, aengezien hy zelfs het gouden kruis van Mgr. ongedeerd op de tafel heeft laten liggen. Daarby, er lagen andere voorwerpen by de hand, welke een dief niet onaengeroerd zou gelaten hebben; verder, er was nergens eenig spoor van braek en ontvreemding op te merken: — en echter is er in het bisschoppelyk paleis wel degelyk gestolen.

Toen de heelmeeester, de geleerde heer Deckers, den doorluchtigen lyder bezocht, en hem aankondigde dat zyn toestand kon verergeren en zelfs doodlyk worden, nam de achtbare prelaet zyne laetste schikkingen, en wees zynen sekretaris eene som gelds aen, die voor deze of gene godsdienstige instelling bestemd was. De brandkas was echter ledig; geen spoor van het aengeduide geld was er te vinden!

Het denkbeeld van diefstal werd echter niet zoo seffens kenbaer gemaakt; wellicht had Mgr. zich vergist en waren die gelden op andere plaetsen gedeponeerd; doch nadat men langs verschillige kanten informatiën genomen had en men tot de zekerheid was gekomen, dat het geld (eene somme van 6000 gulden) zeer zeker te Gerra ontvreemd was geworden, heeft men de justicie

ZWIGEN — ZWIGEN, TOT IN DEN DOOD!

Eene bydrage tot de geschiedenis van den slag by Leipzig. (Vervoly en einde.)

III.

DE MILITAIRE REGTBANK.

De kolonel Barlement vervolgde aldus zyn verhaal:

Toen het leger na een marsch van vyf dagen Erfurt bereikt had, werd eene militaire regtbank byeengeroepen. Daervoor zouden de kolonel Montfort en zyne ingenieurs worden verhoord, die, tegen de hun gegeven bevelen aen, de brug over de Elster te vroeg hadden laten springen, en derhalve de oorzaak waren geweest van die verschrikkelyke ramp, waardoor het leven van zoo menig dappere opgeofferd en het Franche leger zoozeer bevleekt was.

Tegen het gewone gebruik werd het behandelde by deze regtbank nooit publiek gemaakt; ook zat de krygsraad wel met opene deuren, maer slechts de keizer en zyne eerste officieren hadden toegang. Op den vierden dag van de instructie werd een ordonnans naer Braunach gezonden, een afgelegen voorpost van het leger, om den generaal Aubuisson te halen, van wien het gerucht liep, dat hy op de eene of andere wyze in de zaak gewikkeld was.

De generaal nam plaets naest de andere gevangenen, in de volle uniform van zynen rang. Op de borst droeg hy het kruis, dat de keizer hem zelf had gegeven, en aen zyne zyde de eeresabel, die hy op het slagveld van Eilaun had bekomen. Nogtans bemerkten zy, die hem van naby kenden, dat zyn gelaet niet meer de heldere uitdrukking had van voorheen, terwyl in zyn oog een angstige en verwarde blik lag, die allerwege rusteloos rondwaarde.

Een adjudant van den keizer bragt het bevel, dat het verhoor dien morgen niet voor de komst van Zyne Majesteit

met deze omstandigheid bekend gemaakt, en het bevestigde andermaal het eerst opgevatte denkbeeld, dat het onweér, zoo als men zegt, onder het dak zelve schuilde, en dat het openstaen der voordeur, in den nacht der misdaed, tot geen het minste gevolg leiden kon.

En inderdaed niet het minste voetspoor, dat de pleger van den moord by zyne ontvlugting zou hebben moeten achterlaten, was rondom het paleis op te merken. Hy had het huis dus niet verlaten en inwendig waren de schikkingen voor het plegen der misdaed zoodanig genomen, dat zonder twyfel de volslagene bekendheid met de bisschoppelyke wooning noodig geoordeeld werd. Men had dan ook welhaest achterdocht op den kamerknecht van Mgr. Zwysen, en deze laeste zelf duldde hem, sedert den nacht der misdaed, niet meer aen zyne legerstede.

Van Veen, de kamerknecht, werd eindelyk op verdenking in hechtenis genomen: hardnekkig ontkent hy de misdaed; doch, men moet wel erkennen, dat er zware vermoedens op hem rusten en ook is de justicie tot nu toe, niet-teenstaende alle ontkenning, niet geneegen om de gevangenis voor hem weer open te zetten. Van Veen moet bewoerd hebben, dat hy niet wist waer Mgr. gewoonlyk zyn geld neerlegde; terwyl Mgr. integendeel verzekerde, dat hy daermeé volledig bekend was, en meer dan eens, op last van den prelaet, ingekomen gelden in de brandkas had gebracht. Ook over het bezit van een paar pistolen is zyne verklaring niet heel precies, evenmin als over het verdwynen van een dezer.

Kortom, zoo als ik hooger zegde, er schemert iets of wat licht in die zaak, doch opgehelderd is zy niet; en wie weet of zy het wel ooit worden zal. Men ziet een spoor; doch dat spoor is reeds voldoende, om al die hatelyke, en door een schandelyken partygeest ingegeven veronderstellingen en insinuatien, te doen vervallen.

Het schynt dat de opzoeking en nasporing der gestolene effekten, ten gevolge van eene niet geregelde opteekening der nummers, ook aenzienlyk moeite zal opleveren; uit de advertentiën, in de dagbladen geplaatst, wordt dit duidelyk opgemaakt. De oproepen aen houders van dees of geen nummer, zyn tot nu toe niet beantwoord geworden.

Is nu de misdaed van den diefstal gepleegd in denzelfden nacht als toen de aanslag op het leven van Mgr. werd gepleegd? Ofwel werd de diefstal vroeger begaen

eene aanvang zou nemen, en de leden van den krygsraad hadden reeds een uer zitten wachten, toen Napoleon plotseling binnentrad, de leden van de militaire regtbank groette, en zyne plaats boven aen de tafel innam. Terwyl hy de zael doorging, wierp hy een blik op de plek, waer de beschuldigten stonden: het was een korte en vlugtige blik; maer onder die beschuldigten bevond zich een, wien hy in het diepste der ziel drong, en die er zyn lot voor altyd in las.

— Generaal Aubuisson, zeide de president, gy hadt op den avond van den 18ten, met uw bataillon, de dienst by Zyne Majesteit. — Een korte hoofdknik was het eenige antwoord. — Er wordt opgegeven, vervolgde de president, dat gy, even over negen, u op de Elsterbrug hebt vertoond en daer een kort gesprek met den kolonel Montfort hebt gehad, die den post aldaer kommandeerde. De regtbank verlangt nu, dat gy de nadere byzonderheden van dat gesprek opgeeft, en ons in het algemeen de reden openbaert, waerom gy u op een post vertoond hebt, die zoo ver van den uwen verwijderd was. — De generaal gaf geen antwoord, maer vestigde zyne oogen strak op het gelaet van den keizer, wiens koude blik bewegeloos den zynen ontmoette. — Hebt gy de vraag van de regtbank gehoord? vroeg de president met verhoogde stem, of moet ik die herhalen? — De gevangene rigtte een gedachteloos blik op hem. Als ware hy plotseling uit een verschrikkelyken droom ontwaekt, scheen hy zich in te spannen om zich iets te herinneren; maer elke inspanning van zynen geest was vruchteloos. Hy streek met de hand over het voorhoofd, waerop nu dikke zweeldroppels stonden; daarop ontglipte hem een zucht, zoo zacht en klagend, dat slechts de digtst by hem staenden diën konden hooren. — Herstel u, generaal! zeide de president op een zachtzinnigen toon: wy wenschen uit uw eigen mond een verhaal van het gebeurde te hooren.

Aubuisson sloeg zyne oogen neder, kneep krampachtig zyne vuisten ineen, en scheen nogmaels in nadenken ver-

en heeft de dief later, door de onrust geplaegd, vermeend maetregelen te moeten nemen, om zyn misdryf door eene nieuwe wandaed, te bedekken? In dit alles is het veld der gissingen zeer uitgestrekt en men loopt tot nog toe in dien doolhof verloren.

Mgr. had, van den eersten oogenblik, zoo als wy gezegd hebben, gedachte op eenen zynen huisgenooten; de misdadiger, zoo meende hy, schuilde onder zyn eigen dak en van daer dat de achtbare prelaet, door onrust aengedaen, het huis Gerra verliet zoohaest de wonde in den weg der genezing was. De doorluchtige bisschop woont thans in het Fraters-huis te Tilburg, en schynt vast besloten te zyn niet meer naer zyne residentie van Haeren terug te keeren. Toen de prelaet onlangs het groot seminarium bezocht, trad hy zyne oude wooning niet binnen. De dienstboden zyn afgedankt: geheel het huishouden is daer opgebroken.

De oude Hertogenstad hoopt dat Mgr. tot het besluit komen zal, zyne residentie alhier te vestigen. Hoewel het vroegere paleis als school gebezigt wordt, zou zulks, men begrypt het ligt, geene reden van terughouding zyn. De prachtige St Janskerk, aen welcher herstelling men zoo ieverig werkt, is als het ware op de bisschoppelyke plegtigheden wachtende.

Ziedaer, heer uitgever, eenige inlichtingen over het zooveel besproken geval. U ziet, myne aenbalingen, zelfs de veronderstellingen zyn eenvoudig en blykbaer op waarheid gegrond, en ik hoop dat ze, door de wel-denkenenden, beter zullen aengenomen worden dan de laffe insinuatien der anti-katholieke pers, welke over gansch Europa den laster tracht heen te blazen. Neem deze regelen, indien zy u bevallen, in uw geacht blad op en ontvang de betuiging myner hoogachting, enz.

X.

In de kiezing voor eenen volksvertegenwoordiger welke verleden donderdag te Doornik heeft plaets gehad is M. Rogier met eene groote meerderheid gekozen geworden. Op 3,050 stemmers heeft M. Rogier 1761 stemmen bekomen; zyn mededinger M. Louis Dumortier heeft 1267 stemmen gehad.

De gemeente raad van Tongeren heeft in zyne zitting van gisteren besloten van eene onderschryving-lyst te openen om de onkosten te dekken van den aankoop van

zouken. Terwyl hy daer zoo stond, viel zyn blik op het kruis van het legioen van eer, dat hy op de borst droeg; een denkbeeld voor hem op eens door de leden; hy drukte daarop, rigtte zich in al zyne lengte fier omhoog, en riep met eene woeste, gebrokene stem: Zwyygen — zwyygen, tot in den dood!

De leden van den krygsraad zagen elkander vol verbazing aen. Na zene stilte van eenige minuten herhaelde de president zyne vraag, terwyl hy bedaerd ieder woord op zichzelf deed hooren, alsof hy wenschte zich aen den beschuldigde, wiens geestvermogens hem schenen gekrenkt te zyn, verstaanbaer te maken.

— Men verzoekt u, dus herhaelde hy, u te herinneren, waerom gy u op de Elsterbrug vertoond hebt. — St! zeide de aengeklaegde, den vinger op den mond drukkende, als ware het om voorzichtigheid aen te manen: st! geen woord! Wat kan dat beteekenen? zeide de president: zyn geest schynt geheel in de war. — De leden van den krygsraad staken de hoofden byeen en raedpleegden eenige oogenblikken met elkander, waerop de president het verhoor weder wilde voortzetten. — Wat wilt gy? riep de keizer opstaende, terwyl eene donkerroode plek op zyne wangen zyn misnoegen verried: wat wilt gy, myneheeren? Ziet gy niet dat deze man krankzinnig is?

Er kon omtrent de zaak geen twyfel meer bestaan; van waer het ook komen mogt, Aubuisson's verstand was gekrenkt. De een of andere indruk, het een of ander idee, dat by hem was opgekomen, had zyne rede zoowel als zyn geheugen weggenomen: hy was krankzinnig.

Tien dagen later was de generaal Aubuisson, de uitstekende soldaat der republiek, de dappere van Egypte, de held van zoo menigen slag in Duitschland, Polen en Rusland, een patient in Charenton; eene treurige, zwaarmoedige gestalte, vernield als een eik, die door den bliksem getroffen is. Hy ging op en neder, en ofschoon zyn verstand somwylen scheen